

**ФОЛЬКЕР
КУЧЕР**



МОКРА РИБА

Харків
«ФОЛІО»
2019

Коли вони повернуться? Він прислухався. У темряві кожен маленький звук перетворювався на пекельний шум, кожне шепотіння переростало в гуркіт, мовчання гуділо у вухах. Незатиhaючий гул і рокотіння. Біль вганяв до напівбожевілля. Тому довелося сконцентруватися і не звертати уваги на гучний звук крапель. Крапель, що вдарялися об тверду, вологу землю. Він розумів, що це його власна кров сочиться на бетон.

Він не знав, куди його запроторили. Кудись, де його ніхто не чув. Його крики нікого не турбували, бо так було сплановано. Підвал, припустив він. Чи склад? У будь-якому разі, це була кімната без вікон. Жоден промінець світла не долітав сюди, лише слабке мерехтіння. Останній залишок яскравості залишився відтоді, коли він ще задумливо стояв на мосту, спостерігаючи за вогнями потяга. Думки про плани, думки про неї. Потім удар і падіння в темряву. Темряву, яка й досі не полишала.

Він тремтів. У вертикальному положенні його утримували лише мотузки на ліктях. Ноги не відчувалися, наче їх більше не було, перетворившись у суцільний біль, як і занімілі руки. Тому він вклав усю силу в плечі, щоб якось вирівняти тіло. Мотузки вп'ялися в шкіру, усе тіло вкрилося потом.

Видіння з'явилися знову, і він не міг їх позбутися. Важкий молот. Його рука, прив'язана до цієї сталевий балки. Звук роздроблених кісток. Його кісток. Нестерпний біль. Крики, які вкупі перетворилися в один оглушливий крик. Безсилля. А потім пробудження з темної ночі: біль, який вп'явся в кінцівку тіла, проте не проникнув всередину, бо він стримав його.

Вони напompували його наркотиками, і це полегшило страждання. Мабуть, хотіли зробити його поступливішим, отож йому довелося переборювати цю слабкість. Знайома мова також дещо пом'яксувала його. Але голоси звучали жорсткіше, ніж у його пам'яті. Набагато важче. Значно холодніше. Злісно.

Світланин голос говорив тою самою мовою, але як це інакше звучало! Її голос присягався в любові й розкривав таємниці, її голос був знайомий і пригожий. Так, вона навіть оживила яскраве місто. Місто, яке він залишив. Він ніколи не забував його, навіть на чужині. Воно залишалося його містом, містом, що заслуговувало кращого майбутнього. Його краєм, який заслужив кращого майбутнього.

Хіба вона не хотіла того самого? Вигнання злочинців, які захопили там владу. Він пригадував ту ніч, безсонну ніч у ліжку, теплу літню ніч, яка здавалася вічністю. Світлана. Вони кохали один одного та довіряли свої таємниці. І об'єднали їх в одну велику таємницю, щоб трохи наблизитися до своїх надій.

Усе відбувалося так добре. Але хтось, мабуть, зрадив її. Вони викрали його. А Світлана? Якби лише знати, що з нею. Вороги навколо.

Вони затягнули його в це темне місце. Він передбачив їхні питання ще перед тим, як вони були озвучені. Він наче відповідав, не сказавши нічого. А вони навіть не зрозуміли цього. Вони були дурні. Їх засліплювала жадібність. Потяг вже був у дорозі, але вони не повинні були дізнатися про це. За жодних обставин, бо план наближався до завершення. Він зазирнув їм в очі, перш ніж вони завдали удару, і там побачив лише жадібність і тупість.

Перший удар був найгіршим. Усе, що відбулося опісля, лиш помножувало біль.

Впевненість у незворотності смерті зробила його сильним. Отож він міг витримати усвідомлення, що ніколи не зможе ходити, не зможе більше писати, не торкатиметься до неї знову. Вона була тепер просто спогадом, і з цим довелося змиритися. Але він ніколи не розкрив би цих споминів.

Куртка. Він повинен був добратися до своєї куртки. Майже неможливо. У ній була капсула. Врешті, як і всіх, хто володів таємницями, які не повинні потрапити до рук ворога. Він відреагував надто пізно, не розпізнав пастку, інакше давно б розкусив капсулу. Отже, вона все ще була прихована в підкладці. У його піджаку, що лежав там на кріслі, обрис якого ледь проглядався в п'ятні.

Вони не скували його. Після того, як роздробили йому руки та ноги, просто підвісили на мотузку, щоб зручніше було знущатися, коли він отямиться від больового шоку. Вони не залишили жодного охоронця, перебуваючи в упевненості, що ніхто не чутиме його криків. Він усвідомлював, що це його останній шанс. Дія наркотику припинялася. Біль стане нестерпним, можливо, він знову знепритомніє, якщо шнурки не втримуватимуть його. Наскільки довго? Думка про повернення болю стала нагадуванням про перенесені торттури, від чого виступив піт на чолі.

Отож жодного вибору.

Тепер!

Він стиснув зуби й заплющив очі. Він звільнив обидві руки, пахви втрапили опору, а відтак і все тіло. Драглиста маса, що колись була його ногами, нарешті торкнулася підлоги. Він крикнув ще до того, як тулуб повалився на бетон. Лиш би не втратити свідомість! Кричи, але залишайся на поверхні, не занурюйся в небуття! Він скорчився на підлозі та відновив дихання, пульсуючий жалячий біль потроху вщухав. Він зробив це! Він лежав на землі й міг рухатися. Відтак поповз на ліктях та колінах, залишаючи за собою сліди крові.

Невдовзі він опинився біля стільця і стягнув зубами куртку. Він жадібно схопив одяжину. Правим ліктем зафіксував її й уп'явся зубами в підкладку. Біль лише розлютив його, і він розірвав тканину з гучним тріском.

Несподівано він нестримно заривав. Ним оволоділи спогади — так велика кішка хапає і вовтузиться свою жертву. Спогади про неї. Він ніколи більше її не побачить. Він знав це відтоді, як потрапив у пастку, але раптом йому стало страшно. Наскільки він любив її! Як сильно!

Поступово він вгамувався. Його язик намащував капсулу, відчуваючи бруд і ворс, аж нарешті торкнувся гладкої, прохолодної поверхні. Різцями він обережно витягнув її з підкладки. Готово! Вона була в роті! Капсула, яка припинить усе! Триумфальна посмішка промайнула по зболеному обличчі.

Вони нічого не дізнаються. Вони будуть звинувачувати один одного. Вони надто тупі.

Він почув, як десь нагорі відчинилися двері. Звук затих у темряві, як удар грому. Кроки по бетоні. Вони повернулися. Можливо, почули крик? У зубах він затиснув капсулу, приготувався розкусити. Він був готовим це зробити. У будь-яку мить це можна закінчити. Він вирішив трохи почекати. Вони повинні увійти. Він хотів відчувати мить торжества до останньої секунди.

Вони повинні побачити це! Вони повинні безпорадно стояти поруч і спостерігати, як він від них утікає.

Він заплющив очі, коли відчинилися двері і яскраве світло пробилось у темряву. Потім він розкусив. З легким тріском скло розколося в роті.

Чоловік дещо нагадував Вільгельма II. Характерні вуса, пронизливий погляд. Як на портреті, що в часи імператора висів у кімнаті кожного добропорядного німця — а подекуди зберігся і досі, хоча імператор понад десять років як відрікся від престолу й відтоді вирощував тюльпани в Голландії. Такі ж вуса, такі самі пронизливі очі. Але на тому подібність закінчувалася. Цей «імператор» не мав шпильястого шолома, той висів разом із шаблею та уніформою над бильцями ліжка. Цей чоловік не мав нічого, крім настовбурчених вусів й імпазантної ерекції. Перед ним на колінах стояла не менш оголена жінка, обдарована пишними формами, явно налаштована віддати «царському скіпетру» належну повагу.

Рат мляво гортав світлини, дійсною метою яких було розпалити жагу. Інші фото зображали кайзерівського двійника та його партнершу вже в дії. Незалежно від сплетення їхніх тіл, вражаючі вуса весь час потрапляли в кадр.

— Свинство!

Рат озирнувся. Поліцейський заглядав через його плече.

— Таке свинство, — продовжив служака, похитуючи головою, — це образа монарха, за таке раніше ув'язнювали.

— Але наш імператор не виглядає надто ображеним, — відреагував Рат. Він закрив папку з фотографіями й поклав її на хиткий стіл, що був наданий у розпорядження. Чоловік у синій уніформі відреагував злим поглядом з-під кашкета, мовчки відвернувся і пішов до своїх колег. У кімнаті перебувало восьмеро у формі, розмовляючи на півтонах, дехто зігрівав руки горнятками з кавою.

Рат зиркнув на них. Він знав, що поліцейські 220-го відділку мали інші проблеми, ніж дружню підтримку кримінального інспектора з Алекса. Протягом трьох днів ситуація ускладнилася. На середу припадало перше травня, і начальник поліції Цьоргібель заборонив в Берліні всі травневі демонстрації, але комуністи прагнули промарширувати, незважаючи на заборону. Поліція нервувала. Розповсюджувалися чутки про запланований переворот: більшовики хотіли замутити революцію, щоб досягти «радянської Німеччини» бодай із десятирічним запізненням. А в 220-му окрузі поліція була більш знервована, ніж у більшості інших районів Берліна. Нойкельн був робочим кварталом. Більш червоним був хіба Веддінг.

Поліцейські перешіптувалися. Час від часу чоловік у синій уніформі крадькома зиркав у бік комісара. Гереон вибив із пачки цигарку «Оверш-тольц» та запалив. Було очевидним, що він був тут таким самим бажаним,

як Армія Порятунку в нічному клубі. Відділ «поліції моралі» не користувався серед колег доброю репутацією. Ще два роки тому основним завданням інспекції Е було спостереження за борделями в місті. Такий собі державний нагляд, адже лише офіційно зареєстровані повії могли працювати на цьому поприщі. Багато чиновників безсоромно використовували цю залежність. Поки новий закон про боротьбу з венеричними хворобами не передав ці функції від поліції моралі до органів охорони здоров'я. Відтоді інспекція Е займалася незаконними нічними клубами, сутенерами та порнографією, але її репутація від того не покращилася. Постійно залишалося відчуття бруду, з яким постійно мали справу поліцейські.

Рат пускав кільця цигаркового диму над столом. З кашкетів на вішалці дощова вода стікала на підлогу, покриту лінолеумом, зеленим лінолеумом, як і в кабінетах кримінальної поліції на Александерплац. Його сірий капелюх виглядав чужим у середовищі чорних лакованих козирків і блискучих поліцейських зірок, врешті, як і пальто поміж синіми шинелями. Цивільний серед суцільних уніформістів.

Кава в горнятку зі збитою емаллю, якою вони почастували, геть не смакувала. Огидний чорний відвар. Навіть у 220-тому відділку поліція не вмiла приготувати каву. Чому в Нойкельні це має бути іншим, ніж на Алекс? Тим не менш, Рат знічев'я зробив ще один ковток. Він і досі сидів тут, бо очікував на телефонний дзвінок.

Геренон знову взяв папку зі столу. Світлини, на яких двійники Гогенцолернів та інших пруських видатних діячів були зображені в недвозначних позах, не належали до ординарної дешевої продукції. Це був не просто фотодрук, але якісні відбитки найкращої якості, добре впорядковані в папці. Бажаючі таке придбати повинні були б викласти кілька марок, отже, це було призначено для вищих кіл. На станції Александерплац газетний торгівець розповсюджував таку продукцію всього в кількох кроках від поліцейської дільниці та кабінетів інспекції Е. Цей чоловік потрапив у поле зору правоохоронців лише тому, що в нього не витримали нерви. Двоє поліцейських намагалися вказати продавцю на банальний журнал, що випав із його лотка, як чолов'яга покинув весь асортимент і кинувся навтьоки. Разом із журналами навколо червоних вух молодих поліцейських закружляли також і порнографічні глянцеві картинки. Захоплення майстерними навичками модельок на хвилику відвернули увагу стражів порядку від затримання меткого втікача. А коли вони розпочали переслідування, того й слід простиг у хаосі будівельних майданчиків навколо Алекс. Невдовзі в обидвох поліцейських повторно червоніли вуха вже в Управлінні, коли вони доставили знахідку до столу Ланке разом зі звітом. Начальник інспекції Е міг бути дуже шумним. Радник із кримінальних справ Вернер Ланке стверджував, що

доброта може пошкодити його авторитету. Отож Гереон згадав, як новий керівник привітав його чотири тижні тому.

— Я знаю, що в тебе є хороші зв'язки, Рате, — волав Ланке. — Але, якщо ти вважаєш, що з цього приводу тобі не доведеться бруднитися, то заріж себе! Винятків тут нема! Тим паче для особи, якої я не просив!

Перший місяць в інспекції Е практично минув. Час, що здався покаранням. Можливо, так і було. Хоча його не понизили, а лишень перевели. Йому довелося покинути Кельн, а також відділ з убивств. Але він і досі був кримінальним комісаром! І він не збирався тут залишатися назавжди. Він не розумів, як це може витримувати Дядько, але робота у відділі Е, здається, колезі дуже імпонувала.

Старший комісар Бруно Вольтер, званий співробітниками Дядьком через свою добродушність, керував своїм слідчим підрозділом, а також сьогоднішнім рейдом. Зовні двору поліцейського відділення стояв автофургон. Там Вольтер із двома дамами з жіночої кримінальної поліції та офіцером спецзагону обговорював деталі запланованої операції. У будь-який момент вона могла розпочатися. Усі чекали сигналу Яніке. Рат лиш уявив собі, як Новачок сидить у затхлій квартирі, яку вони ревізували для спостереження за студією — бінокль в одній руці, а в іншій нервово тремтяча телефонна слухавка. Кримінальний помічник Стефан Яніке з'явився у відділі Е лише на початку квітня, щойно впавши з дуба, як іноді дражнивсь Вольтер, бо Яніке отримав призначення на службу в Алекс відразу ж після закінчення поліцейської школи. Але мовчазний блондин зі Східної Пруссії не надто переймався кпинами старших колег, бо сприймав своє покидання серйозно.

Телефон на столі задзвонив. Рат загасив цигарку й потягнувся до блискучої чорної трубки.

• • •

Автомобіль бригади зупинився прямо перед великим орендарським будинком на Германштрасе. Перехожі підозріло спостерігали, як молоді чоловіки в уніформі зістрибували з платформи. У цій частині міста поліція не надто охоче сприймалася. У напівтемряві арки, що вела до заднього двору, уже чекав Яніке, застромивши руки в кишені, з піднятим комірцем і насунутих на лоба капелюхом. Рат ледь придушив хвилю сміху. Яніке докладав великих зусиль, щоб виглядати як запеклий детектив великого міста, але щоразу червоні щоки зраджували хлопчину з села.

— Там має бути близько десяти людей, — сказав Новачок, намагаючись не відставати від Рата й Вольтера. — Я бачив Гінденбурга, Бісмарка, Мольке, Вільгельма, Вільгельма II та навіть Старого Фріца.